

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/48/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119011231
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119011231.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Evy Pirkovskej a JUDr. Vladimíra Monoka na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.10.2019 v Prešove takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), ods. 2 Tr. poriadku na podklade odvolania okresného prokurátora z r u š u j e v rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 4T/70/2019 zo dňa 30.07.2019 výrok o treste u oboch obžalovaných.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému ml. Q. V. - nar. XX.XX.XXXX v B. - Z. F., bytom
X., F. č. XX, t. č. umiestnený v J. centre B., A.

u k l a d á

podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/, l/, § 38 ods. 3, § 117 ods. 1 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona výkon uloženého trestu podmiennečne odkladá.

Podľa § 119 ods. 1 Tr. zákona určuje skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

obžalovanému ml. Q. L. - nar. XX.XX.XXXX v X., bytom X., V. č. XX,

u k l a d á

podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/, l/, § 38 ods. 3, § 117 ods. 1 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona výkon uloženého trestu podmiennečne odkladá.

Podľa § 119 ods. 1 Tr. zákona určuje skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona trest prepadnutia veci - masky.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 4T/70/2019 zo dňa 30.07.2019 boli obžalovaní mladiství Q. V. a Q. L. uznaní vinnými zo spolupáchateľstva lúpeže podľa § 20 k 188 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zákona za použitia § 138 písm. a/ Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 23.02.2019 v čase o 18.29 hod. v Prešove na ul. Sabinovskej č. 1, ml. Q. V., ktorý bol maskovaný šatkou cez ústa a nos s ml. Q. L., ktorý bol maskovaný maskou neznámej rozprávkovej strašidelnej postavy spoločne s maloletým G. X. prišli k predajni potravín „Večierka“ pri Hoteli Šariš, mal. G. X. so šatkou cez ústa a nos do predajne nevstúpil a ostal pred vstupnými dverami do Večierky, do ktorej vstúpili ml. Q. V. a ml. Q. L., kde po vstupe do Večierky ml. Q. L. vytiahol airsoftovú zbraň zn. Glock, ktorú namieril na predavačku F. O. so slovami „daj kasu“, kde po chvíli sa obaja začali smiať a po tom, ako im predavačka odmietla dať kasu, obaja od nej žiadali 3 ks balíčkov cigariet, ktoré im predavačka nevydala, ale v obave o svoj život im vydala iba 1 balíček cigariet zn. Marlboro, po čom z predajne obaja ušli a pripojili sa k mal. G. X., čím takto svojím konaním spôsobili prevádzkovateľovi Večierky spoločnosti J., s. r. o., V. C. XX, so sídlom v X., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 3,90 EUR, pričom k zraneniu osôb nedošlo,

za čo im bol uložený obom samostatne podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/, l/, n/, § 38 ods. 3 a § 117 ods. 1 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého im bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona podmienenčne odložený a podľa § 119 ods. 1 Tr. zákona im bola stanovená skúšobná doba 2 roky.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona im bol uložený i trest prepadnutia veci - masky.

Podľa § 83 ods. 1 písm. g/ Tr. zákona bolo uložené aj zhabanie veci - pištole čiernej farby výr. čísla : DMD 076 S.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie okresný prokurátor proti výroku o treste u oboch obžalovaných mladistvých ihneď po jeho vyhlásení v neprospech obžalovaných. V dodatočne predložených dôvodoch odvolania po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku vyslovil, že sa nestotožňuje s výrokom o treste, ktorý považuje za nedostatočný a to aj napriek tomu, že menovaní obžalovaní nemali doposiaľ záznam v registri v trestov ani v evidencii priestupkov. Následne poukázal na negatívne hodnotenie oboch obžalovaných mladistvých zo sociálnej kurately, z miesta trvalého bydliska a zo školy, ktorú mladiství navštevujú, pričom u obž. ml. Q. V. vzal na zreteľ aj skutočnosť, že na Okresnej prokuratúre Prešov pod sp. zn. 2Pv 362/19/7707 sa vedie proti nemu toho času aj trestné stíhanie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b/ a prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zákona. O narušení obž. ml. Q. V. svedčí predovšetkým správa probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 3Tp/35/2019 zo dňa 24.04.2019, v ktorej je obsiahnutý spôsob porušovania podmienok uložených mu v rámci probačného dohľadu, a tiež aj záznam zo psychologického vyšetrenia, z ktorého vyplýva ľahostajný postoj obžalovaného k ním spáchanej trestnej činnosti závažného charakteru. U obž. ml. Q. L. je zrejmé, že tento je už evidovaný na oddelení sociálnej kurately od septembra 2018 z dôvodu spáchania priestupku na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, z ktorého obvinený nebol. Vzhľadom na charakter a závažnosť trestnej činnosti a negatívne hodnotenia osôb mladistvých obžalovaných má za to, že účel trestu u nich možno dosiahnuť iba výkonom trestu odňatia slobody a nie podmienenčným výkonom trestu odňatia slobody. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a vo veci sám rozhodol.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania prokurátorom ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku postupom podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania predchádzajúceho napadnutému rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie prokurátora má svoje opodstatnenie, aj keď z iných ako namietaných dôvodov.

V rámci prieskumného konania odvolací súd v prvom rade posudzoval procesný postup konajúceho súdu z pohľadu existencie podstatných chýb konania, ktoré by mohli mať za následok nezákonnosť napadnutého rozsudku. Zistil pritom, že konajúci súd vykonal hlavné pojednávanie za dodržania procesných lehôt na prípravu, umožnil obom obžalovaným sa vyjadriť ku skutku, pričom po ich vyhlásení, že sú vinnými, dodržal zákonom predpísaný postup pri prijatí ich vyhlásenia o vine a dôkazy, ktoré boli podkladom pre výrok o treste, vykonal podľa pravidiel stanovených procesným predpisom. Obžalovaní mali možnosť sa vyjadriť k vykonávaným dôkazom, navrhovať doplnenie dokazovania a taktiež aj predniesť argumenty vo vzťahu k výroku o treste v záverečnej reči a poslednom slove, čo preukazuje, že ich právo na obhajobu bolo dodržané. Obaja obžalovaní ako mladiství páchatelia boli zastúpení obhajcami, ktorí ich práva reálne uplatňovali.

Vzhľadom k tomu, že odvolanie bolo obmedzené, odvolací súd svoj prieskum zamerlal iba na výrok o treste, ktorý považoval prokurátor za nedostatočný so zreteľom na osoby obžalovaných.

Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu konajúci súd prihliadal na doterajší spôsob života obžalovaných, ktorí doposiaľ súdne trestaní neboli a v evidencii priestupkov nemajú záznamy, avšak podľa správy z miesta bydliska sa obaja dopustili priestupku. Zo školy ani jeden z obžalovaných mladistvých nemá priaznivé hodnotenie, ale v prípade dlhodobého absolvovania psychoterapie obaja majú dobrú prognózu do budúcnosti. Konajúci súd priznal obžalovaným poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona, pretože k spáchaniu trestného činu sa priznali, o čom svedčí okrem výpovedí z prípravného konania aj ich vyhlásenie o vine, a ho aj úprimne oľutovali. Okrem toho priznal obžalovaným aj ďalšiu poľahčujúcu okolnosť a tou je v zmysle § 36 písm. n/ Tr. zákona to, že napomáhali pri objasňovaní svojej trestnej činnosti, keďže už v prípravnom konaní objasňovali spáchanie svojej trestnej činnosti nad rámec bežného priznania. Napokon obom obžalovaným bola priznaná i poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zákona, že viedli pred spáchaním trestnej činnosti riadny život, čo je v súlade s prezentovanými zisteniami v odôvodnení napadnutého rozsudku. Príťažujúce okolnosti zistené neboli, preto došlo k prevahe poľahčujúcich okolností a k aplikácii zmierňovacieho ustanovenia § 38 ods. 3 Tr. zákona. Okrem toho konajúci súd pri rozhodovaní o výmere trestu použil aj ustanovenie § 117 ods. 1 Tr. zákona, ktoré obligatórne znižuje trestnú sadzbu o jednu polovicu pri ukladaní trestu odňatia slobody mladistvým páchatelom, resp. stanovuje jej najnižšiu a najvyššiu možnú výmeru.

Odvolateľ nenamietal výmeru trestu odňatia slobody, ktorá bola určená na 2 roky, teda na dolnej hranici trestnej sadzby. Podľa § 188 ods. 2 Tr. zákona za uvedený zločin je stanovená sankcia odňatia slobody na 7 rokov až 12 rokov, čo by znamenalo pri aplikácii prvej časti ustanovenia § 117 ods. 1 Tr. zákona úpravu trestnej sadzby na 3,5 roka do 6 rokov, avšak podľa citovaného ustanovenia dolná hranica trestnej sadzby aj po jej znížení nesmie presahovať dva roky. Výmera uloženého trestu odňatia slobody tak zodpovedá uloženiu trestu na dolnej hranici trestnej sadzby a je primeranou, keďže obaja obžalovaní sa prvýkrát zodpovedajú za trestnú činnosť pred súdom a predtým sa nedopustili žiadneho protiprávneho konania, ktoré by sa inak považovalo za trestný čin.

Je potrebné prisvedčiť odvolateľovi, že osoby obžalovaných mladistvých sú hodnotené nepriaznivo zo školy, ktorá môže podať najobjektívnejší pohľad na ich správanie, avšak táto skutočnosť spolu so zistením, že sa mali dopustiť po jednom priestupku aj podľa názoru odvolacieho súdu neopodstatňuje spolu s hodnotením závažnosti prerokúvaného trestného činu uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že obž. ml. Q. V. bol vo výkone väzby v inej trestnej veci, predmetom ktorej je trestné stíhanie tohto mladistvého pre prečin nebezpečného vyhrážania vo vzťahu k blízkym osobám a prečin poškodzovania cudzej veci. V posudzovanom prípade sa totiž obž. ml. Q. V. ukladá trest za zločin lúpeže a nie aj ďalšiu trestnú činnosť spáchanú v rámci recidívy, ktorá môže poukazovať na výraznejšie narušenie vývinu osobnosti mladistvého. Z tohto pohľadu potom odvolací súd hodnotil všetky rozhodné skutočnosti pri posúdení, či u obžalovaných je alebo nie je nevyhnutný výkon trestu odňatia slobody podľa § 117 ods. 2 Tr. zákona, podľa ktorého nepodmienečný trest odňatia slobody môže súd mladistvému uložiť len za podmienky, že by vzhľadom na okolnosti prípadu, osobu mladistvého alebo vzhľadom na predtým uložené opatrenia uloženie iného trestu zjavne nevedlo k dosiahnutiu účelu trestu podľa tohto zákona.

Odvolateľ v dôvodoch odvolania nepredložil takú argumentáciu, ktorá by opodstatňovala zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody u oboch mladistvých. Okolností, za akých bol čin spáchaný, ako aj motív spáchania skutku nepoukazujú na zvlášť narušených páchatelov, pritom je nevyhnutné brať do úvahy aj nízky vek mladistvých, pretože v čase spáchania skutku nemali ani 15 rokov veku. Je evidentné aj

zo znaleckého dokazovania, že určujúcim motívom bolo nevhodné vyplnenie voľného času, snaha po dobrodružstve a nuda v rovesníckej skupine, čo nadväzuje na zistené poruchové správanie u oboch obžalovaných mladistvých. Okolnosti spáchania skutku nie sú ničím výnimočné, aby sa vyznačovali extrémnou brutalitou alebo násilím voči poškodenej, naopak, konanie obžalovaných mladistvých, ktorí sa mali začať smiať v priebehu lúpeže, skôr vykazuje nezrelosť posúdenia ich činu, ak sa pre jeho spáchanie rozhodli. Obžalovaným mladistvým nebolo pred spáchaním skutku uložené žiadne výchovné opatrenie, preto nateraz nie je dôvod pre záver, že uloženie podmiennečne odloženého trestu nesplní svoj účel.

Je potrebné si uvedomiť, že v prípade mladistvých je nevyhnutné zvažovať, vzhľadom na formovanie ich osobností, ktoré opatrenia, resp. tresty môžu mať svoj účinok a viesť k náprave mladistvých páchatel'ov v rozsahu, ktorý sleduje Trestný zákon.

Účelom trestu u mladistvého podľa § 97 ods. 1 Tr. zákona je predovšetkým vychovať ho na riadneho občana, pričom trest má zároveň pôsobiť na predchádzanie protiprávnych činov a primerane chrániť aj spoločnosť; uložený trest má súčasne viesť k obnoveniu narušených sociálnych vzťahov a k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia. Ustanovenie § 97 ods. 3 Tr. zákona stanovuje kritéria, na ktoré je nutné prihliadať pri ukladaní trestu, a tými sú osobnosť mladistvého, jeho vek, rozumová a mravná vyspelosť, zdravotný stav, jeho osobné a rodinné pomery, trest má byť primeraný povahe a závažnosti spáchaného činu a má viesť k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia.

Z uvedeného je teda zrejmé, že ustanovenia hmotnoprávneho predpisu sledujú u mladistvých páchatel'ov predovšetkým výchovný účel trestu, ktorého podstata spočíva vo výchovnom pôsobení na mladistvého páchatel'a tak, aby sa v budúcnosti správal spoločensky akceptovateľným spôsobom a začlenil sa vhodným spôsobom do rodinného a sociálneho prostredia. Vo veku dospievania sú totiž podstatne vyššie možnosti formovania osobnosti mladistvého páchatel'a.

Za daných zistení odvolací súd po zrelej úvahe uzavrel, že v prípade oboch mladistvých obžalovaných uložené tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu sú dostatočné a môžu zabezpečiť účel trestu stanovený zákonom. Tomu nasvedčuje u obž. ml. Q. L. zistenie, že sa pravidelne zúčastňuje poradenstva v Neziskovej organizácii K., n. o., a prejavuje snahu o zmenu životného štýlu, čo je zrejmé zo správy tejto organizácie zo dňa 11.10.2019. Obž. ml. Q. V. v čase odvolacieho konania vykonával výchovné opatrenie a to pobyt v J. centre B. A. na dobu 6 mesiacov uložený mu rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 28P/36/2019 zo dňa 26.06.2019, právoplatný dňa 08.08.2019, z čoho možno usudzovať na to, že mu v tomto centre bude poskytnutá výchova a vzdelávanie zamerané na optimalizáciu jeho psychosociálneho vývinu, odstraňovanie porúch správania a vytvorenie predpokladov na jeho osobnostnú a sociálnu integráciu. Týmito formami je obžalovaným mladistvým poskytovaná súčinnosť pri zmene ich správania sa a životných postojov a názorov a preto je už len na správaní sa mladistvých obžalovaných a uvedomení si, že v prípade pokračovania v správaní, ktoré nie je zlučiteľné so spoločenskými normami, dôjde k reálnemu výkonu uloženého trestu odňatia slobody spojeného s obmedzením ich osobnej slobody. Práve táto hrozba faktického výkonu trestu odňatia slobody môže mať výrazný podiel na rozhodnutí obžalovaných mladistvých, aby aj sami vlastným pričinením a aktívnym prístupom pôsobili na svoj ďalší vývin spoločensky žiaducim smerom.

Vo výroku o treste však bola zistená formálna chyba pri ukladaní trestu prepadnutia veci, pretože v ňom nebolo špecifikované, komu konajúci tento trest ukladá, v dôsledku čoho tento druh trestu bol nevykonateľný. Okrem toho podľa názoru odvolacieho súdu bola nesprávne priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zákona, pretože z výpovedí obžalovaných mladistvých v prípravnom konaní neplynú skutočnosti, ktoré by boli nad rámec bežného priznania sa. Obaja obžalovaní mladiství opisovali bežným spôsobom okolnosti spáchania skutku, čo nemožno hodnotiť ako aktívnu spoluprácu pri objasňovaní spáchanej trestnej činnosti.

Predovšetkým pre formálne pochybenie vo výroku o treste odvolací súd zrušil tento napadnutý výrok na podklade odvolania prokurátora postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, ods. 2 Tr. poriadku a podľa § 322 ods. 3 Tr. poriadku vo veci rozhodol sám, keďže mal na rozhodnutie podklad.

K vyššie uvedenému hodnoteniu dôkazov k výroku o treste je potrebné uviesť i to, že z obsahu vykonaného dokazovania doplneného v odvolacom konaní vyplýva, že masku použitú pri spáchaní

zločinu obž. ml. Q. L. vydala jeho matka M. A. dňa 25.02.2019, pričom z výpovede obž. ml. Q. L. je zistiteľné, že táto maska mu patrí. Na základe uvedeného potom odvolací súd uložil obžalovaným mladistvým trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého im podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 2 rokov, a obž. ml. Q. L. uložil aj trest prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, keďže masku mladistvý použil na spáchanie trestného činu.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd na podklade odvolania prokurátora napravil zistené chyby v napadnutom výroku o treste.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.